

***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

SOCIOLOGIJA

Ispitna knjižica 2

12

Prazna stranica

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte test dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijsku naljepnicu na sve ispitne materijale koje ste dobili u omotnici.

Ispit traje 90 minuta bez prekida.

Zadatci se nalaze u dvjema ispitnim knjižicama.

Redoslijed rješavanja birajte sami.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ispred svake skupine zadataka je uputa za njihovo rješavanje.

Pozorno ju pročitajte.

Tijekom pisanja ispita dopušteno je rabiti kemijsku olovku plave ili crne boje.

Pišite jasno i čitljivo. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Kada riješite test, provjerite odgovore.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 3 prazne.

Način ispunjavanja testa

A.	☒
B.	☐
C.	☐
D.	☐
E.	☐

Dobro

A.	☐
B.	☐
C.	☒
D.	☐
E.	☐

Loše

A.	☒
B.	☐
C.	☒
D.	☐
E.	☐

Ispravljanje
pogrješnoga
unosa

Pozorno pročitajte tekstove i odgovorite na postavljena pitanja.

Inga Tomić-Koludrović i Anči Leburic: *Skeptična generacija*, Zagreb, 2001.

Poglavlje: *Skeptična generacija ili strategija preživljavanja: mladi u Hrvatskoj devedesetih*

Tekst A

„Koncept životnih stilova kao istraživačka paradigma u analizama mladih u razvijenim postindustrijskim društvima ustalio se osamdesetih i devedesetih godina kao koncept koji obuhvaća opis mogućnosti pojedinaca i skupina za ostvarivanje svojih interesa u različitim prostorima djelovanja, kao što su dohodak, obrazovanje, stanovanje, zdravlje i reprodukcija. Osim određujućih čimbenika kao što su obiteljsko podrijetlo i društvena okolina iz koje se potječe, životni stil uključuje i utjecaj vlastitih izbora. Životni stil mladih tiče se naime onog dijela života koji je određen završetkom školovanja te potrebom osamostaljivanja i uključivanja u svijet rada. Za uspostavu vlastitog životnog stila mladi pritom trebaju povezati svoj osobni psihosocijalni razvoj s ekonomskim razvojem te na taj način razviti životnu praksu koja je primjerena njihovim životnim okolnostima. U odnosu na planiranje vlastitog životopisa mladi, dakle istodobno trebaju svladati zadatke u odnosu na osobnost i egzistencijalna pitanja. Stoga se samostalni životni stilovi počinju razvijati pri kraju školovanja, kada se i eksplicitno počinju pojavljivati nejednakosti u odnosu na društveni sloj i spol. Individualizacija i pluralizacija životnih stilova u postindustrijskim društvima svjedoči da kod izbora životnih stilova tradicionalni društveno-ekonomski faktori postaju nevažniji, jer izbori postaju sve osobniji. Naime, suvremena društva nude simbolička sredstva koja povećavaju potencijal osamostaljivanja i samoostvarenja pojedinaca, te se u analitički instrumentarij životnih stilova unose i individualne mogućnosti izbora u odnosu na koje pojedinci biraju „životne stilove koji pokazuju velike sličnosti i koji ih razlikuju od drugih pojedinaca koji mogu imati slične životne stilove” (Fornäs/Bolin, 1994, 123). Čak i u situacijama u kojima su izbori životnih stilova još uvjetovani društveno-ekonomskim faktorima, sve je veća pluralizacija djelovanja, odnosno sve su veće razlike u načinima i sredstvima istraživanja. Stoga polje životnih stilova u postindustrijskim društvima postaje diferenciranje, a stil sve više postaje područje osobne investicije.”

Tekst B

„Dok je mladost u razvijenim postindustrijskim društvima nositelj političkih, kulturnih i ekonomskih razvojnih potencijala, te je ključni čimbenik postindustrijske modernizacije tih društava, mladima u Hrvatskoj nedostaje osnova za ostvarenje takvih potencijala. Zbog usredotočenosti na obranu zemlje i obnovu porušenih područja zapriječene su istodobno i selekcijske mogućnosti koje bi podržavale ostvarenje različitih dijelova razvojnih potencijala mladosti kao što su civilno društvo, pravna država, tehnološka razvijenost, razvijena informacijska mreža, propusnost društva za inicijative mladih ljudi u politici, kulturi i gospodarstvu te visoko vrednovanje znanja u društvu. Neostvareni temeljni uvjeti za dalju modernizaciju društva te pojava svojevrsnog opadanja modernizacije sužava interese mladih na krug neposrednih materijalnih potreba, što ih onemogućuje u ostvarivanju vlastitih mogućnosti. Prema našem istraživanju iz 1994. godine, mlade je u najvećoj mjeri (59.66%) pogodio upravo „sveopći zaostatak na svim područjima života i rada u društvu“ koji „tretiraju kao najtežu ratnu posljedicu koja će bitno pogoditi i utjecati na život mladih u Hrvatskoj“ (Leburić/Tomić-Koludrović, 1996, 970).

U egzistencijalno ugroženom okolišu zbog masovne nezaposlenosti i niskog standarda te nepostojanja selekcijskih okolnosti za aktiviranje mogućnosti u produktivnom smjeru, mladi se vraćaju u „geta adolescencije“, narcizma i infantilnih oblika subkultura.

(...)

Gubitak sigurnosti, smanjenje broja radnih mjesta te prevelika neizvjesnost u odnosu na smjer modernizacijskih procesa u Hrvatskoj idu na ruku tradicionalnim, a ne inovativnim uzorcima djelovanja, kakve pretpostavljaju postindustrijska društva. Skeptični prema vlastitoj budućnosti, mladi u Hrvatskoj prvenstveno nastoje osigurati svakodnevne životne osnove.”

IV. Zadatci dopunjavanja	
U sljedećim zadatcima dopunite rečenice upisivanjem pojmova koji nedostaju. Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici. Ne popunjavajte prostor za bodovanje.	
30. Prema Maxu Weberu razlike između društvenih skupina u društvenoj časti ili ugledu iskazuju se pomoću životnoga stila, a taj čimbenik stratifikacije naziva se _____ situacija.	<div>0 ☐</div> <div>1 ☐</div> <div>bod</div>
31. Francuski sociolog Pierre Bourdieu tvrdi da se klase mogu definirati pomoću ekonomskoga kapitala i kapitala koji se reproducira pomoću školskoga sustava, a sastoji se od znanja i vještina koje se stječu u najranijoj dobi, a naziva ih _____ kapitalom.	<div>0 ☐</div> <div>1 ☐</div> <div>bod</div>
32. Pomoću životnoga stila pojedinci i društvene grupe potvrđuju sebe i uspostavljaju razliku prema drugim pojedincima i kolektivima, drugim riječima ostvaruju socijalni _____.	<div>0 ☐</div> <div>1 ☐</div> <div>bod</div>
33. Istraživanje individualnih izbora unutar životnih stilova, za razliku od istraživanja društvenih struktura, predstavlja istraživanje društvenoga _____.	<div>0 ☐</div> <div>1 ☐</div> <div>bod</div>
<div> 02</div>	

<p>34. Ulrich Beck, suvremeni njemački sociolog, tvrdi da daljnja modernizacija ne završava u postmodernosti, nego u drugoj fazi modernosti koju naziva društvom _____.</p>	<div><div>0☐</div><div>1☐</div><div>bod</div></div>
<div><div></div><div>02</div></div>	

V. Zadatci kratkih odgovora

U sljedećim zadacima trebate odgovoriti kratkim odgovorom (od jedne do nekoliko riječi).
Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.
Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

- 35.** Osim spolnih razlika, kao objektivnih fizioloških činjenica, na životni stil utječu i nejednakosti u statusu, moći i ugledu koje su društveno pripisane muškarcima i ženama. Kako se zovu te nejednakosti?

0 ☐
1 ☐

bod

- 36.** Društvo koje se ne temelji na proizvodnji i distribuciji materijalnih dobara, nego na idejama, informacijama i oblicima znanja koja potiču inovacije i ekonomski rast naziva se „postindustrijsko društvo”.
Navedite barem još jedan naziv takvoga društva.

0 ☐
1 ☐

bod

- 37.** Vraćanje u „geta adolescencije”, narcizma i infantilnih oblika supkultura znači odbacivanje i povlačenje iz dominantne kulture. Kako se zove pojava kada su vrijednosti, norme i stil života u izravnoj suprotnosti s dominantnom kulturom društva u kojem se nalazi?

0 ☐
1 ☐

bod

- 38.** Kako Karl Marx naziva skupine ljudi koji imaju zajednički odnos prema sredstvima za proizvodnju?

0 ☐
1 ☐

bod

VI. Zadatci produženih odgovora

U sljedećim zadacima trebate odgovoriti u nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono bitno za zadatak.

Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

39. U čemu se sastoji novi sociološki pristup proučavanja životnoga stila u postindustrijskim društvima?

Može li se samo objektivnom metodom istražiti životni stil?

0	☐
1	☐
2	☐
3	☐

bod

40. Na koja dva pitanja moraju odgovoriti mladi ljudi birajući neki životni stil?

U kakvoj su vezi osobna potrošnja i životni stil?

0	☐
1	☐
2	☐
3	☐

bod

41. U čemu se očituje, prema iskazima mladih, zaostajanje u modernizaciji ili čak opadanje modernizacije kao najteže posljedice rata?
Na koje sve načine mladi reagiraju na to zaostajanje?

0	☐
1	☐
2	☐
3	☐
bod	

Prazna stranica

Prazna stranica

